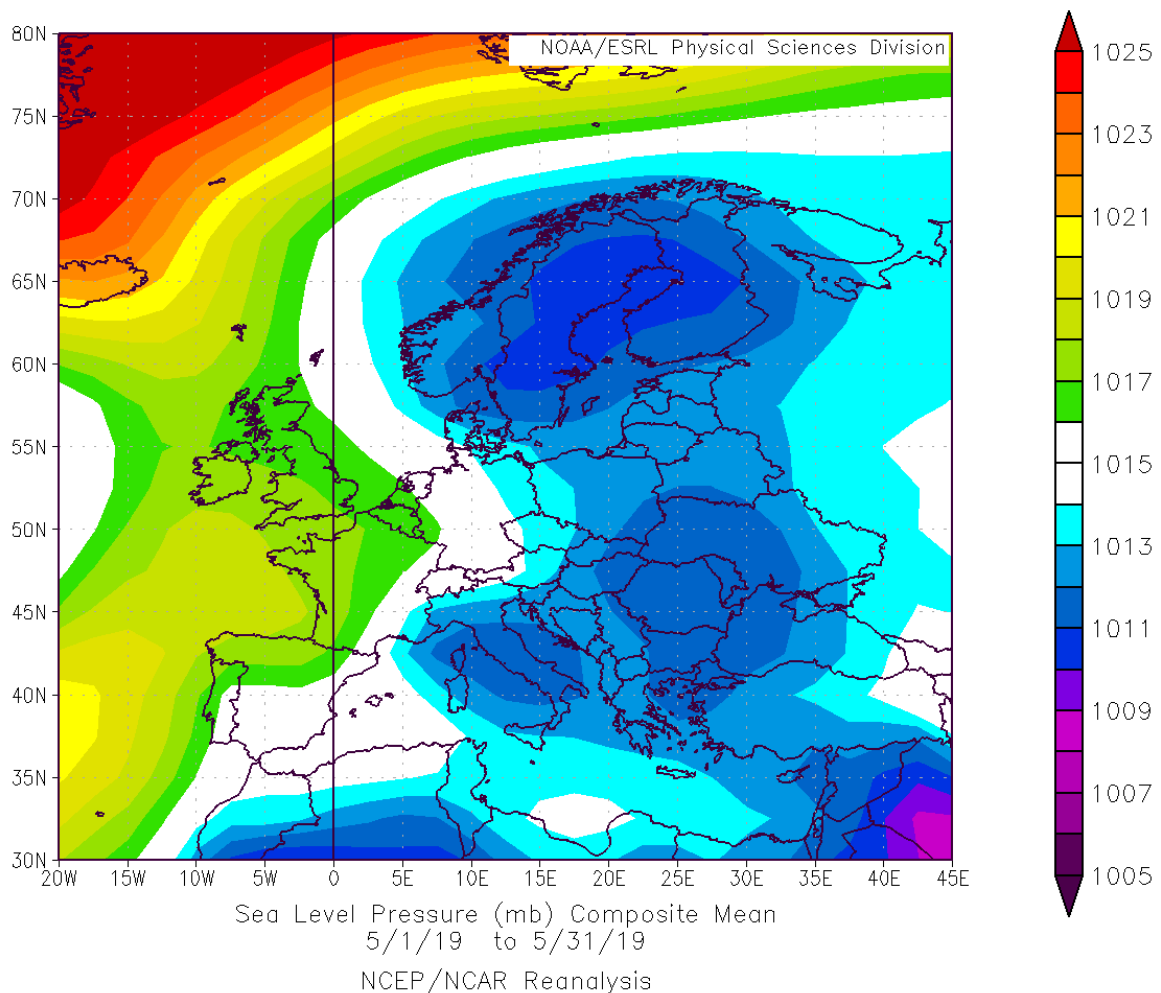

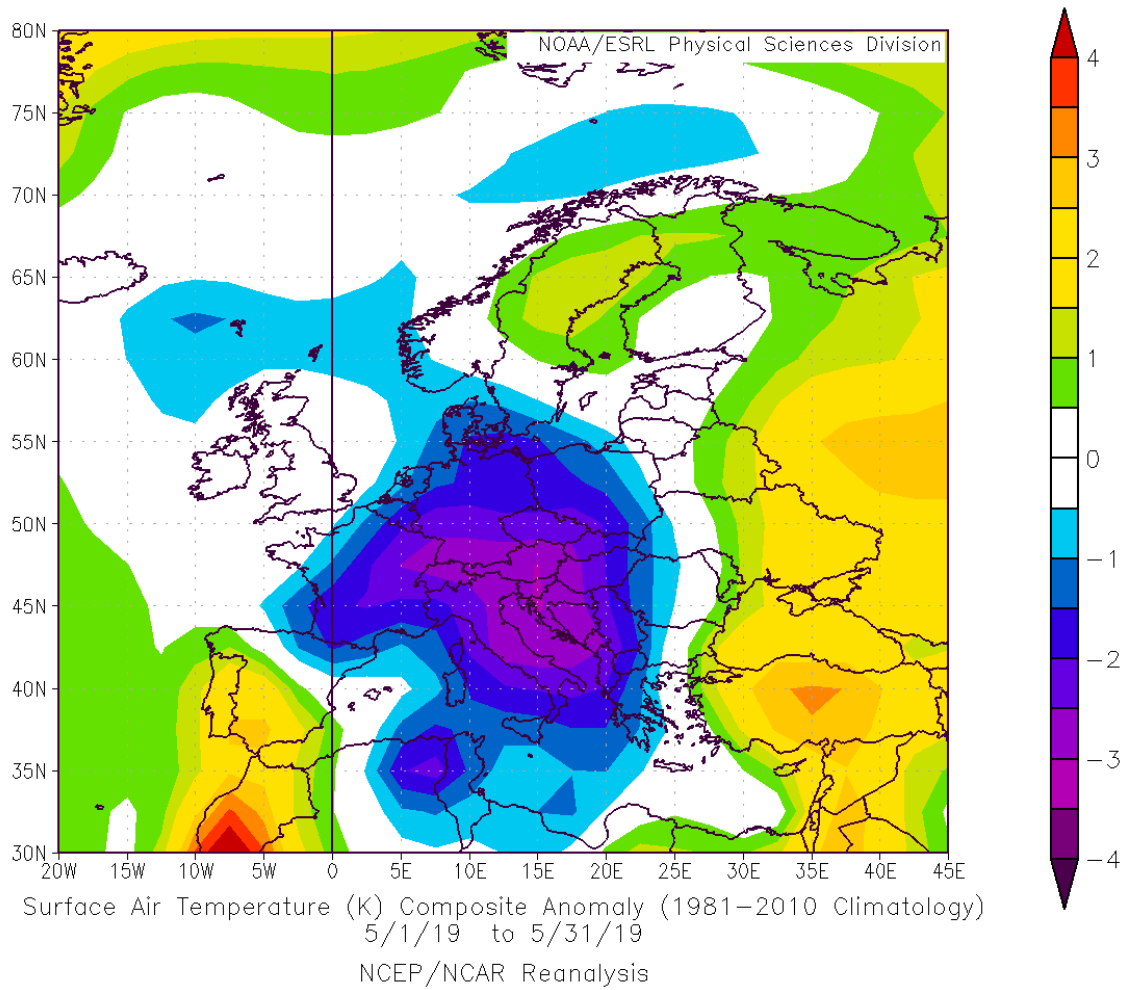
Izredno oblačen, deževen in hladen maj 2019

Splošna vremenska slika nad Evropo

Vremensko dogajanje maja 2019 so nad Evropi najbolj zaznamovali prodori hladne polarne zračne mase iznad skrajnega severnega Atlantika prek srednje in zahodne Evrope proti Sredozemlju. To je povzročilo nastajanje ali zadrževanje ciklonov nad precejšnjim delom Evrope (slika 1). Nasprotno so bile obale zahodne Evrope večinoma pod vplivom anticiklona. Zelo visok zračni tlak je bil v povprečju severno od črte Islandija–Svalbard. Ker je bil precejšnji del Evrope pod vplivom hladne in vlažne zračne mase, je bil temperaturni odklon negativen (slika 2). Nasprotno je bilo zaradi pogostega vetra južnih smeri in višinskega grebena s toplim zrakom v višinah na območju od Turčije proti severozahodni Rusiji sorazmerno toplo. Topleje od dolgoletnega povprečja je bilo tudi na skrajnem jugozahodu Afrike in bližnjih območjih Afrike.

Slika 1. Povprečni zračni tlak, preračun na morsko gladino, maja 2019. Vir: NOAA/ESRL Physical Sciences Division, Boulder Colorado, <http://www.esrl.noaa.gov/psd/>

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka pri tleh maja 2019 glede na majsko povprečje obdobja 1981–2010. Vir: NOAA/ESRL Physical Sciences Division, Boulder Colorado, <http://www.esrl.noaa.gov/psd/>

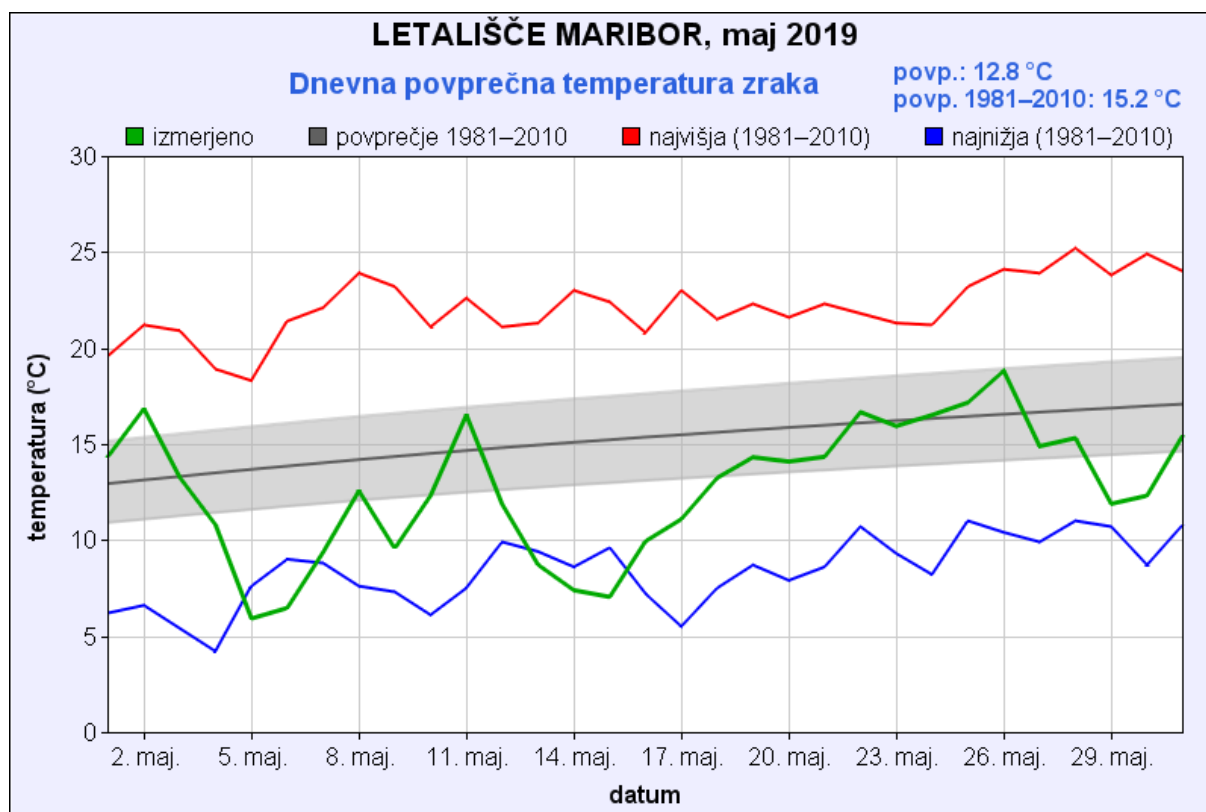
Podnebne razmere v Sloveniji

Letošnji maj so v Sloveniji zaznamovali izredno majhno število sončnih ur, zelo pogoste in obilne padavine ter pogosto nizka temperatura zraka.

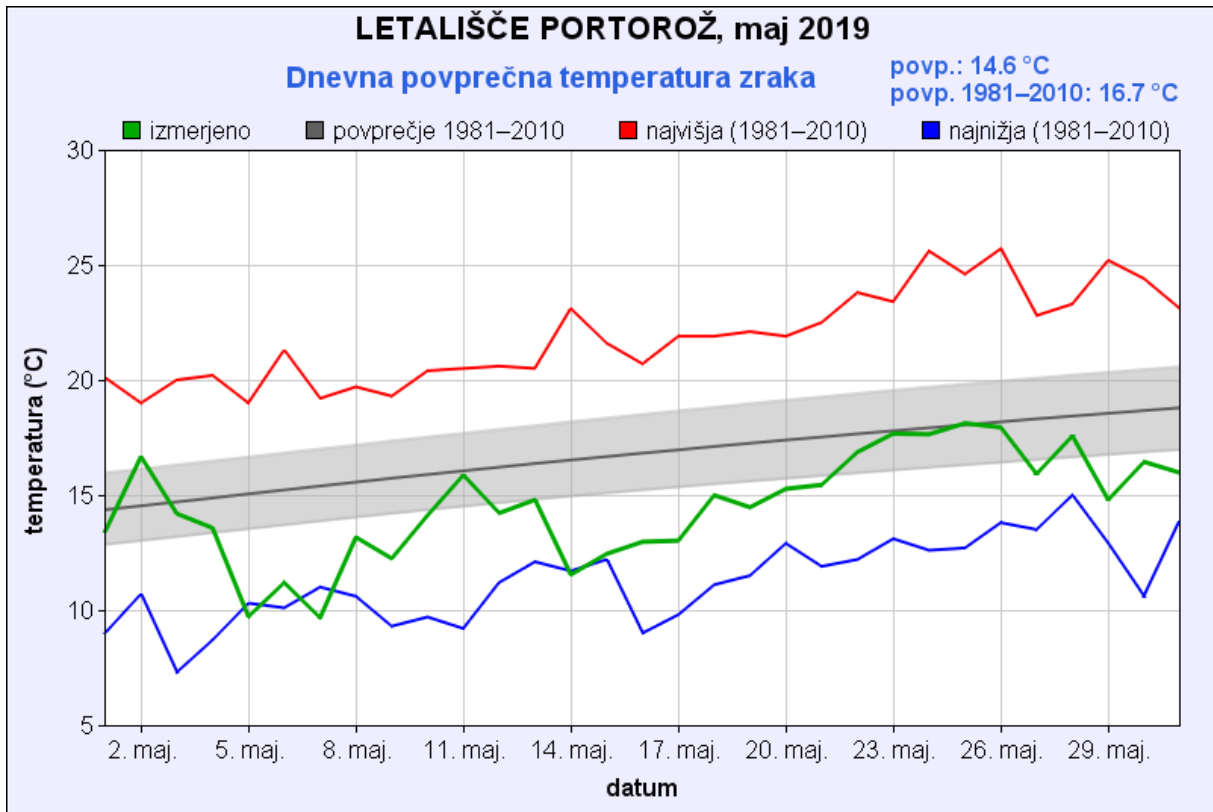
Posamezni majski dnevi so po povprečni temperaturi za več kot 5 °C odstopali od dolgoletnega povprečja, zlasti v gorah in notranjosti (sliki 3 in 5). Najbolj sveže je bilo okoli 6., 14. in 29. maja. Na Obali so bili negativni odkloni manjši, a vztrajnejši – v vsem mesecu je le enkrat dnevna povprečna temperatura preseгла dolgoletno povprečje (slika 4).

Temperatura zraka se je ponekod po nižinah 7. maja spustila pod ničlo, kar je zlasti za zadnjih 30 let izjemno. V Logatcu smo izmerili –3,1 °C, na ljubljanskem letališču –2,8 °C in v Šmartnem pri Slovenj Gradcu –2,3 °C. Še hladneje je bilo v višeležečih mraziščih in v nekaterih alpskih dolinah; v Babnem Polju –5,2 °C, v Ratečah –4,7 °C in v Novi vasi na Blokah –4,5 °C.

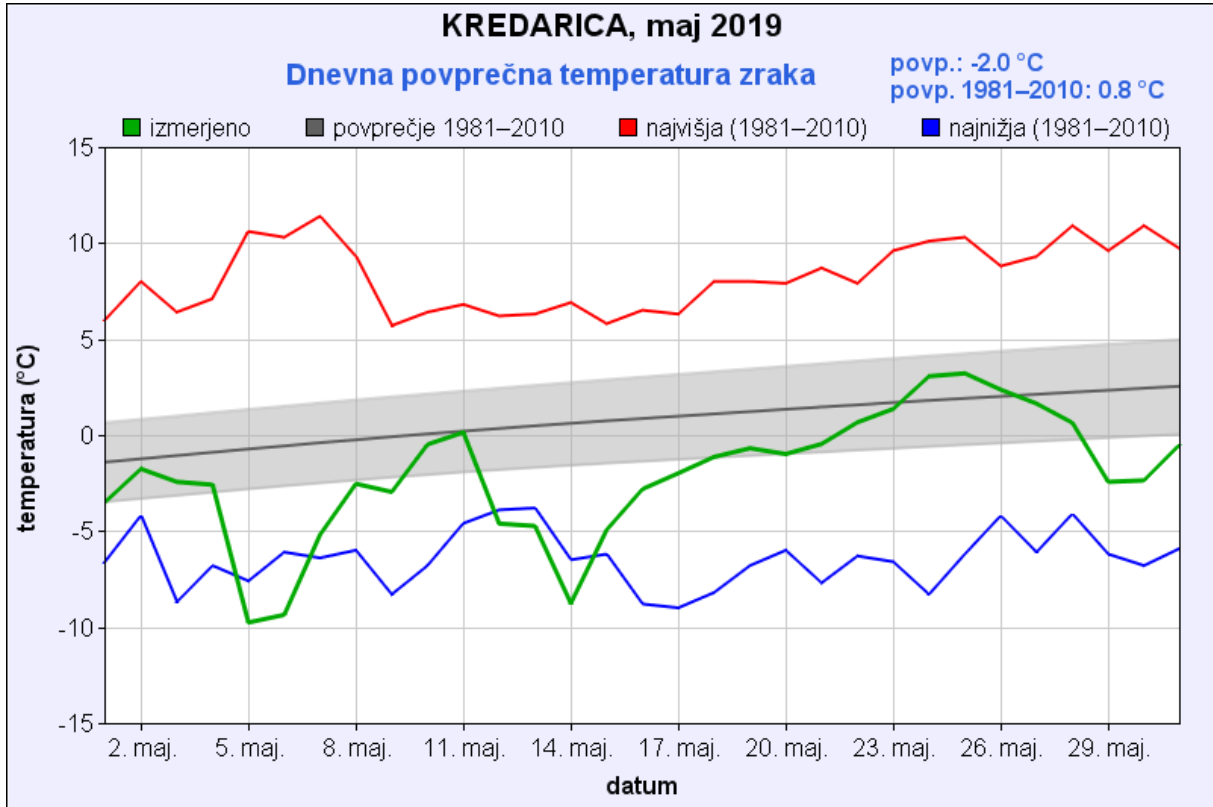
Naslednje hladno obdobje, sredi maja, je zaradi pogostih padavin in oblačnosti bolj izstopalo po nizki temperaturi zraka sredi dneva oziroma popoldne. Po nižinah v notranjosti je bilo le okoli 10 °C, meja sneženja se je ponekod spustila do nadmorske višine 700 metrov.

Slika 3. Časovni potek dnevne povprečne temperature zraka maja 2019 na Letališču Maribor v primerjavi z referenčnim obdobjem 1981–2010. Sivi pas prikazuje območje med 25. in 75. centilom, kar ustreza običajnim vrednostim.

Slika 4. Časovni potek dnevne povprečne temperature zraka maja 2019 na Letališču Portorož v primerjavi z referenčnim obdobjem 1981–2010

Slika 5. Časovni potek dnevne povprečne temperature zraka maja 2019 na Kredarici v primerjavi z referenčnim obdobjem 1981–2010

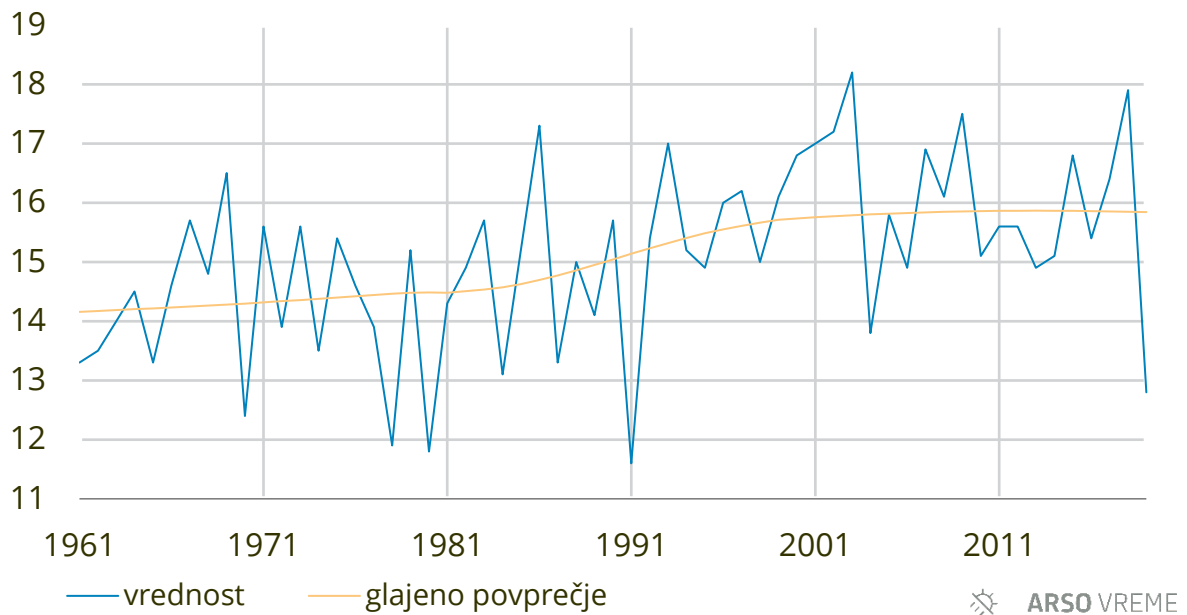
Povsod po Sloveniji je bil letošnji maj najhladnejši po letu 1991 in tretji do sedmi najhladnejši od leta 1961 (preglednica 1). Temperaturni odklon glede na referenčno obdobje 1981–2010 je znašal med -2°C in $-3,5^{\circ}\text{C}$. Lanski maj je bil, nasprotno, med najtoplejšimi v merilnem nizu in okoli 5°C toplejši od letošnjega (sliki 6 in 7). Od leta 1961 se je povprečna temperatura maja znatno dvignila, izrazito toplo je bilo zlasti na prelomu stoletja, ko so bili maji precej sončni. V luči tega segrevanja ozračja je bil letošnji maj še toliko bolj nenavaden.

Preglednica 1. Povprečna temperatura zraka ($^{\circ}\text{C}$) maja 2019 na izbranih merilnih mestih in primerjava s preteklostjo. Po vrsti si sledijo povprečna temperatura letošnjega maja, povprečna temperatura v referenčnem obdobju, odklon glede na referenčno obdobje, uvrstitev (mesto od najhladnejšega proti najtoplejšemu) glede na obdobje 1961–2019 in rekordna vrednost. Upoštevani so podatki od leta 1961 naprej, časovni nizi so vsaj deloma homogenizirani.

merilna postaja	2019	dolgoletno povprečje	odklon	mesto	najmanj	leto
Topol pri Medvodah	10,2	13,6	-3,4	6.	9,7	1991
Lisca (nad Sevnico)	8,3	11,6	-3,3	3.	7,3	1991
Postojna	10,2	13,4	-3,2	3.	9,6	1991
Ljubljana Bežigrad	12,9	15,9	-3,0	5.	12,3	1991
Rateče	8,5	11,5	-3,0	5.	7,6	1991
Kredarica	-2,0	0,9	-2,9	4.	-3,7	1991
Murska Sobota	13,0	15,7	-2,7	4.	11,9	1980
Novo mesto	12,8	15,5	-2,7	5.	11,6	1991
Letališče ER Maribor	12,8	15,4	-2,6	5.	11,6	1991
Šmartno pri Sl. Gradcu	11,1	13,7	-2,6	4.	9,8	1991
Kočevje	10,8	13,3	-2,5	5.	9,5	1991
Bilje (pri Novi Gorici)	14,2	16,7	-2,5	7.	12,8	1991
Letališče Portorož	14,6	16,9	-2,3	6.	13,1	1991
Dobliče (pri Črnomlju)	13,5	15,7	-2,2	7.	11,9	1991

Novo mesto

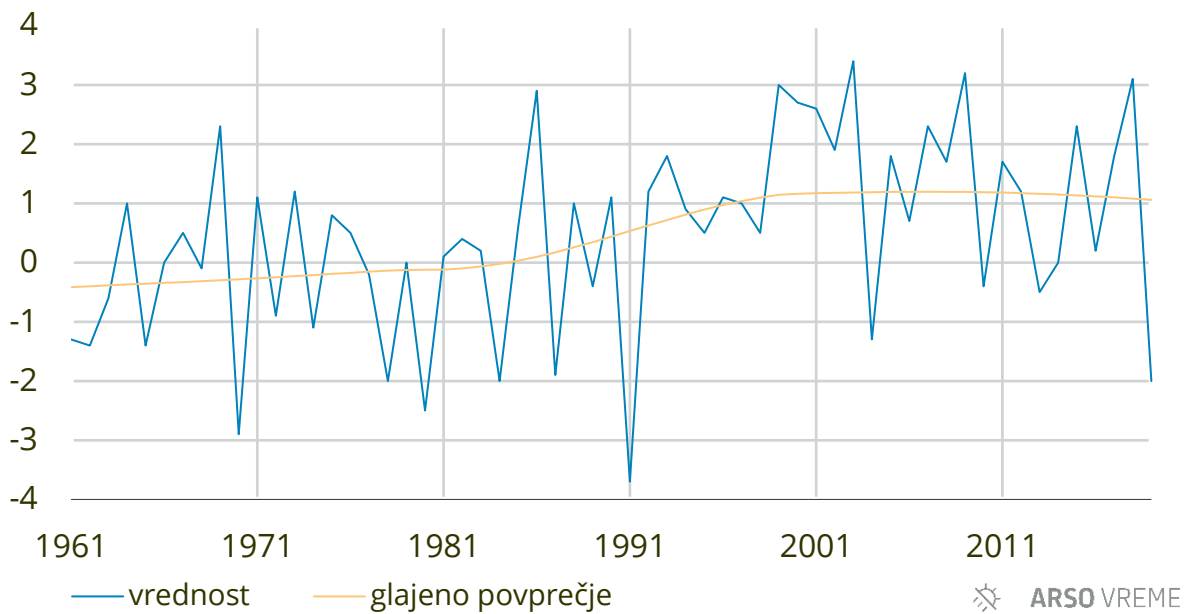
temperatura (°C)

Slika 6. Majska povprečna temperatura zraka v Novem mestu po letih obdobja 1961–2019 skupaj z glajenim povprečjem

Kredarica

temperatura (°C)

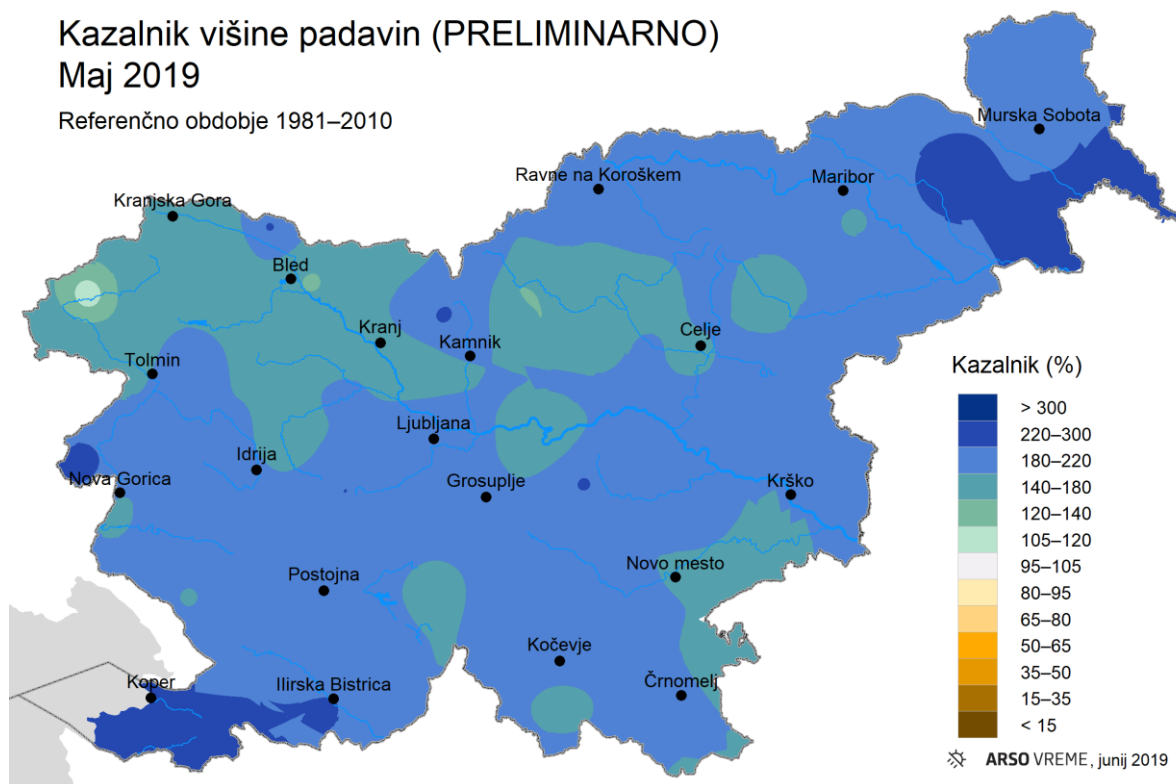
Slika 7. Majska povprečna temperatura zraka na Kredarici po letih obdobja 1961–2019 skupaj z glajenim povprečjem

Padavin je bilo maja povsod več od dolgoletnega povprečja, ki znaša okoli 250 mm v Posočju, 80–150 mm v večjem delu države in okoli 70 mm v Pomurju. Odklon je bil večinoma med 50 % in 140 % (slika 8). Na državni ravni je bil odklon dobrih 90 %, kar po doslej zbranih podatkih uvršča maj na prvo mesto, zanesljivo pa med tri najbolj namočene od leta 1961 (slika 9). Padavine so bile dokaj enakomerno razporejene, zato na veliki večini merilnih mest nismo beležili rekordne majske višine padavin.

Enako kot po višini padavin je maj izstopal po številu dni, ko je višina padavin dosegla ali presegla 1 mm. V večjem delu Slovenije je bilo takšnih dni od 15 do 18, medtem ko dolgoletno povprečje znaša okoli 10 dni. Skoraj povsod po Sloveniji je bil po tem kriteriju maj med tremi najbolj deževnimi od leta 1961; podobno deževna sta bila maja 1978 in 2013. Najredkeje pa je deževalo v majih 1979 in 2003, ko je bilo le okoli pet ali šest dni z omembe vrednimi padavinami (vsaj 1 mm). Če gremo še dlje v preteklost, pa je bil še bolj izstopajoč izredno sončen in sušen maj 1958, ko je bilo takšnih dni le od dva do pet.

Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO) Maj 2019

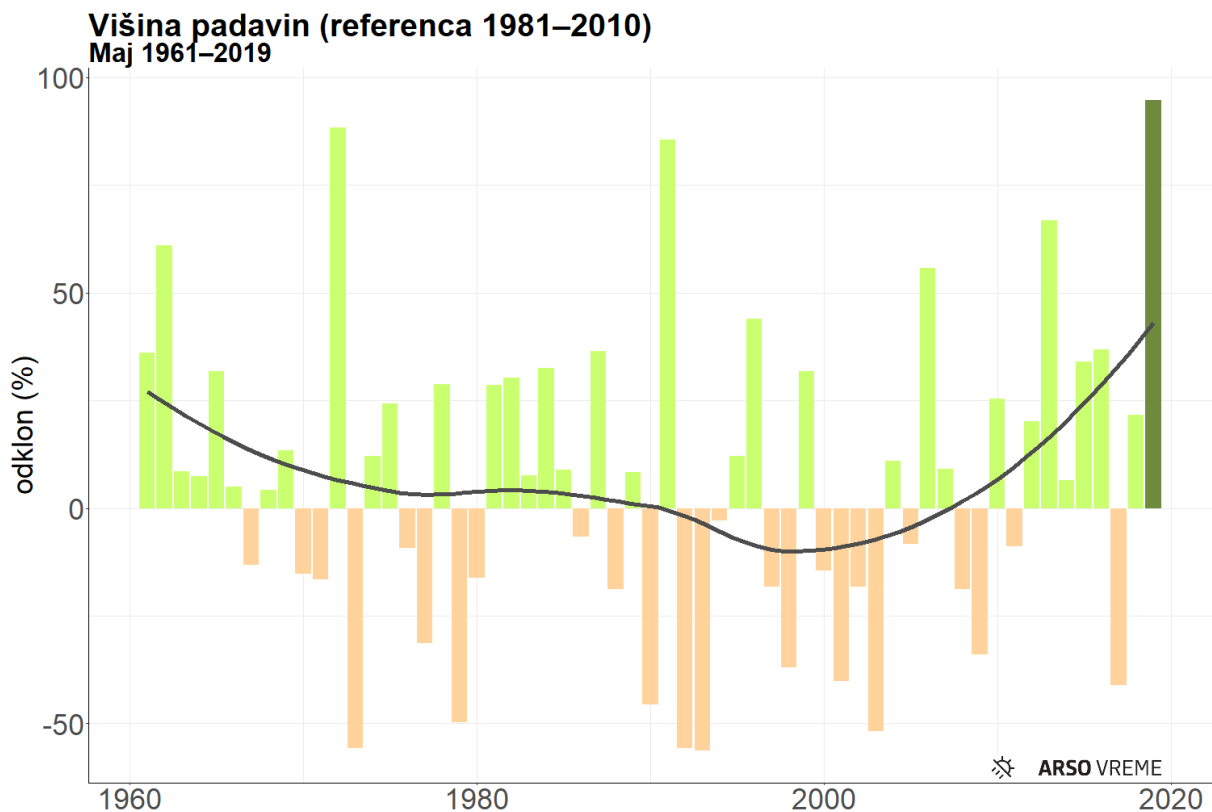
Referenčno obdobje 1981–2010

Slika 8. Kazalnik višine padavin maja 2019. Vrednost 100 % ustreza povprečju obdobja 1981–2010. V večjem delu Slovenije je višina padavin presegla 180 % dolgoletnega povprečja, najbolj na skrajnem severovzhodu in jugozahodu.

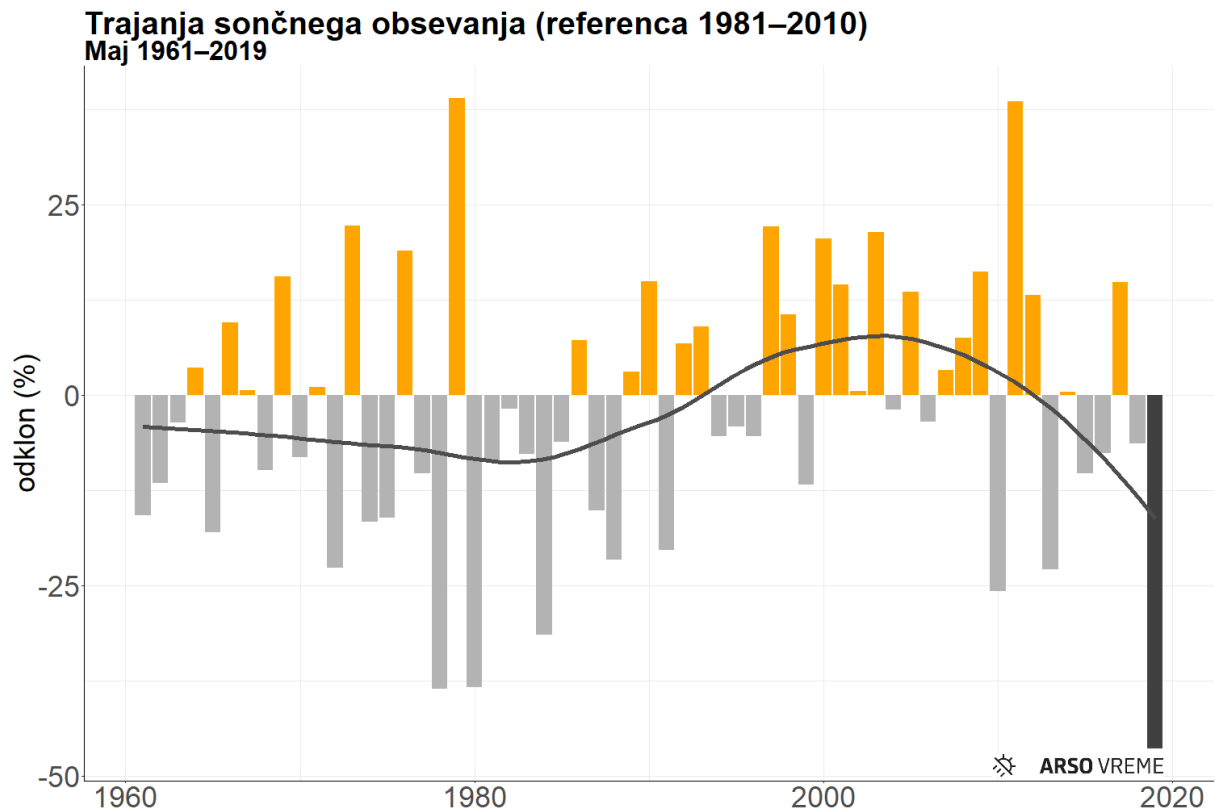
Zaradi hladnega vremena je maja v visokogorju večinoma snežilo, precej snega je zapadlo tudi na nadmorski višini okoli 1500 metrov. Na Kredarici je vsota novozapadlega snega znašala kar 309 cm, kar je največ od začetka meritev leta 1955 in skoraj štirikrat toliko kot v povprečnem maju. Največja višina skupne snežne, 320 cm, je bila dosežena šele 30. maja zvečer oziroma 31. maja zjutraj, kar je tudi najkasnejši sezonski višek snežne odeje vsaj od leta 1972, ko imamo na voljo niz primerljivih meritev.

Slika 9. Odklon majske višine padavin na državni ravni v letih 1961–2019 od povprečja obdobja 1981–2010. Letošnje leto je označeno s temnejšo barvo.

V statističnem pogledu pa je bil letošnji maj najbolj izjemen po izredno majhnem številu ur sončnega vremena. V večjem delu države je bilo sončnih ur med 100 in 130, kar je le okoli 50 % do 60 % dolgoletnega povprečja. Z izjemo visokogorja in dela Primorske je bil to najmanj osončen maj vsaj od leta 1961, na državni ravni pa je bil daleč najmanj osončen doslej (slika 10). Podobno ali malo manj turobni so bili maji v letih 1978, 1980 in 1984. Do konca 80. let 20. stoletja so sicer prevladovali sorazmerno oblačni maji, sledilo je obdobje nadpovprečno osončenih majev, v zadnjih letih pa je spet več sorazmerno oblačnih majev.

Slika 10. Odklon trajanja sončnega vremena maja na državni ravni v letih 1961–2019 od povprečja obdobja 1981–2010. Letošnje leto je označeno s temnejšo barvo.

Pripravi: Urad za meteorologijo in hidrologijo

Datum: 5. junij 2019